

Un joc nou a Sant Benet

—Germans, que us heu begut l'enteniment? Heu fet malbé el vitrall del meu finestral.

L'abat de Sant Benet de Bages, Pere de Santa Fe, habitualment bonhomiós, està enfurismat. Fra Joaquim i jo, capcots, provem d'explicar-nos.

—És un joc sense malícia, pare abat —dic jo—. La idea és que en els moments de lleure hi juguin els novicis, repartits en dos o més equips. De primer jugàvem amb un manyoc de draps lligats amb un cordill; però avui hem agafat el cuir d'un bot vell del celler, l'hem ben cosit sense escletxes, hi hem enganxat un broc i l'hem inflat amb una manxa sobrera de l'orgue. Ens ha quedat una pilota, tot i que no gaire esfèrica; però bota i va més bé per jugar.

—Ja ho crec —rondina l'abat—, i per trencar vidres. Que no sabeu quant pot costar...?

—Us prometem no menjar tall en cap àpat fins que no haurem satisfet el cost del vidre nou —intervé, amatent, fra Joaquim—. Oi, fra Ricard, que us hi aveniu?

Assenteixo. L'abat Pere sembla que s'estova. Cavil·la. Des del 1775, ja fa prop de tres anys, Sant Benet ha esdevingut un col·legi per a monjos joves, i ell és ben conscient que els alumnes necessiten una mica d'esbarjo enmig de la rutinària vida conventual.

—A més d'oracions, de coneixements i d'aptituds —pontifica—, un bon col·legi ha d'infondre als novicis valors i actituds. És clar que ha d'haver-hi espais de lleure enmig dels resos i actes comunitaris; però voleu dir que un joc així no els serà perjudicial?

—De cap manera, pare abat —faig jo—. Al contrari, recordeu la dita: *mens sana in corpore sano*. Una mica d'exercici físic vindrà bé als joves: faran salut. A més, jugant en equip aprendran els valors de l'esforç i el sacrifici, de la tenacitat i la perseverança.

—Potser sí, que serà com dieu —vacil·la encara l'abat—. I com s'hi juga?

—Hi haurà dos equips —continuo—, que tan sols podran tocar la pilota amb els peus o amb el cap. Cada equip tindrà un jugador porter, que defensarà amb mans i peus un portal. L'objectiu és ficar la pilota al portal, a puntades de peu o a cops de cap. Qui ho faci més cops en un temps fixat, guanya.

—Em sembla un joc ben ximple —branda la testa l'abat—. A més, caldria un jutge per dirimir dubtes: si algú toca la pilota amb les mans, si la pilota ha entrat entre els tres pals o no... I caldrien normes clares: *lex optima nihil arbitrio iudicis relinquit*.

—Haviem pensat —aquí fra Joaquim té una il·luminació— que fóssiu vós, l'abat, qui fes d'*arbiter propria auctoritate*. Altrament, qui millor? I si veieu que algun jugador toca la pilota amb la mà, o fa la traveta a un contrari, o l'agafa per evitar que se li esmunyi, feu un bon xiulet, pareu el joc i que sigui l'altre equip qui el repregui.

—Potser teniu raó —fa l'abat, i es decideix—: autoritzo aquest projecte i me'n reservo el paper d'àrbitre. Aneu-me'n redactant un reglament amb tota la casuística; i no menjareu tall fins que no l'haurem aprovat en un capítol. Els novicis agrairan sens dubte una estona d'esbarjo. Tot i que potser fóra millor que els féssim jugar a cavall fort, a rescatar o a soldats plantats; perquè dubto molt que aquesta bestiesa que us heu engiponat pugui mai arribar a engrescar ningú.

[D'aquest manuscrit d'un monjo, germà sens dubte d'un avantpassat meu, que vam trobar a les golfes tot remenant paperassa, sembla desprendre's que, molt abans que no ho fessin els anglesos, un precedent clar del futbol va ser inventat a Sant Benet de Bages. Tot i que —potser a causa de l'escàs entusiasme de l'abat— el nou esport no devia transcendir fora dels murs del monestir.]